

[Erik Andersen]

dette parti ikke altid søger at skaffe økonomisk dækning for de udgifter, det påfører samfundet.

Øllgaard (V):

Venstre anser denne forespørgselsdebat for en særdeles vigtig debat, fordi vi mener, det er påkrævet at få afklaret, hvor alvorligt situationen egentlig bedømmes af regeringen og partierne bag regeringen. I så henseende var de foreløbige indlæg, vi hørte fra ministrene, skuffende, men det kan vi komme tilbage til på et senere tidspunkt.

I venstre bedømmer vi tilstanden i landbruget så alvorligt, at vi finder det påkrævet at søge tilslutning til en meget kraftig indsats for at afværge en helt katastrofal nedgang i landbrugseksporten, som vi mener for alvor nu truer. Vi bedømmer situationen så alvorligt, at vi finder, at der må en indsats i form af adskillige milliarder til for at rette situationen op.

Vi har redegjort for vore tanker om en realistisk landbrugspolitik i det skriftlige materiale, vi har udsendt. Vi finder det helt uopsætteligt nødvendigt, at landmændene og de titusinder af mennesker, som er tilknyttet landbrugsproduktionen, får klare tilsagn om, hvad der er meningen med landbruget, og at de især får disse tilsagn forbundet med handling og forbundet med penge, som kan rette op på den fortvivlede økonomiske situation, flere og flere befinder sig i.

I landbruget – og da især i husdyrbruget – må der kunne disponeres langsigtet. Det er umuligt at opretholde fornuftige produktionsrytmer under en bestandig usikkerhed om de politiske hensigter. Diskussionen for år tilbage om udvidelse af produktionen var problematisk nok. Derefter måtte man diskutere en eventuel fastholdelse af produktionsniveauet, og det var pinagtigt. Nu er vi kommet dertil, at vi må diskutere, hvordan vi begrænser nedgangen i produktionen, og det er grotesk. Al den usikkerhed stammer fra, at de fornødne politiske beslutninger om at skabe et forsvarligt erhvervsøkonomisk klima udeblev.

Alt imens udvikler misforholdet mellem landbrugets indtægter og udgifter sig med rivende hast i ugunstig retning, og nu kvæles produktionsapparatet af renter og omkost-

ninger. Der regnes med 500–700 tvangsauktioner alene i 1980.

Den nu foreliggende situation er aldeles uholdbar, hvilket bl. a. illustreres af det foreliggende talmateriale fra anerkendte kilder, som er publiceret gennem den senere tid. Ingen, som på alvorlig vis sætter sig ind i dette talmateriale, kan være i tvivl om, hvad vej det nu går med faretruende hast. Jeg vil blot her repetere nogle enkelte kendsgerninger.

Indtjeningen fra selve landbrugsdriften var på grund af omkostningstrykket for lille gennem det meste af 1970'erne. Derfor måtte der lånes, inflationsgevinsten måtte belånes, dels til løbende fornyelser af produktionsapparatet, dels til investeringer i udvidelser. Ofte måtte der også lånes til finansiering af leveomkostningerne og efterhånden i stigende omfang til dækning af direkte driftsunderskud af selve landbrugsdriften.

Resultatet af den proces var, at landbrugsgets samlede gæld steg fra 26–28 mia kr. ved 1970'ernes begyndelse til nu 70–72 mia kr., altså en tredobling i løbet af 1970'erne. Det betyder, at rentebyrden i takt med de stigende rentesatser er accelereret aldeles voldsomt. Den fordobledes på tre år; fra 1977 til 1980 fordobledes rentebyrden fra 3,4 mia kr. til 6,8 mia kr., og vi kan forudse, hvor stor den bliver i 1981. Rentabiliteten i husdyrholdet er katastrofalt dårlig, når produktionen er belastet med disse gælds-, rente- og omkostningsbyrder.

Det er kommet så vidt, at ingen husdyrproduktion baseret på fremmed kapital og på fremmed arbejdskraft i dag giver overskud. Kun hvis fremmedkapitalen er begrænset, og hvis ejeren og ejerens familie hver især arbejder umenneskeligt for to-tre personer, kan der opnås et beskedent økonomisk udbytte.

Indtjeningen pr. landmandsfamilie er nu i 1980 helt nede på siger og skriver 20.000 kr. i gennemsnit. Denne indtjening fra selve landbrugsdriften suppleres så op uden for bedriften med et beløb af nogenlunde tilsvarende størrelse, og her skal man i øvrigt huske, at denne udetilværelse for at hente halvdelen af indtægten uvægerlig går ud over indsatsen i bedriften. Effektiviteten vil lide derunder.

Til hele den belastning af landbrugerhvervet, jeg her svagt har illustreret, kommer så den permanent hvilende byrde af særskatter og afgifter med særskatten fra sidste år i de-